

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **plk. Mgr. J. P.**, zastoupeného JUDr. Ondřejem Vodákem, advokátem se sídlem Praha 1, Washingtonova 1567/25, proti žalovanému **Generálnímu řediteli Vězeňské služby České republiky**, se sídlem Praha 4, Soudní 1672/1a, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 10. 2022, č. j. 30 Ad 1/2022 - 88,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 10. 2022, č. j. 30 Ad 1/2022 - 88, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Generálního ředitele Vězeňské služby České republiky ze dne 5. 11. 2021, č. j. VS-134220-12/ČJ-2021-80000L-51ODV, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na nákladech soudního řízení částku **32 684 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Ondřeje Vodáka.

Odůvodnění:

[1] Ředitel Věznice Valdice rozhodnutím ze dne 25. 6. 2021, č. j. VS-80410-9/ČJ-2021-802220 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), zamítl žádost žalobce o poskytnutí odměny za služební pohotovost v období od 22. 2. 2016 do 26. 8. 2019. Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 11. 2021, č. j. VS-134220-12/ČJ-2021-80000L-51ODV odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové shora označeným rozsudkem zamítl.

[2] Z odůvodnění tohoto rozhodnutí se podává, že se krajský soud především neztotožnil s námitkami zpochybňujícími procesní postup správních orgánů; stěžovatel v kasační stížnosti tyto závěry krajského soudu nespороval, proto Nejvyšší správní soud tuto část napadeného rozsudku (odst. 49 až 62 jeho odůvodnění) nerekapituluje.

[3] Krajský soud se dále zabýval námitkami, dle kterých žalobci (v rozhodné době řediteli Věznice Pardubice) vyplývaly z interních předpisů žalovaného (dále též „GŘ“), takové povinnosti, že fakticky vykonával *trvalou služební pohotovost*. Žalobce měl tyto povinnosti mít jednak v souvislosti s mimořádnými událostmi, k nimž docházelo ve věznici, jednak v souvislosti s jeho účastí v krizovém štábu věznice, a konečně též z důvodu jeho zařazení do *Plánu vyrozumění a svozu* (dále jen „Plán vyrozumění“). Krajský soud analyzoval příslušná ustanovení nařízení GŘ (dále též „NGŘ“) č. 23/2014, NGŘ č. 35/2012, nařízení ředitele Věznice Pardubice č. 48/2012, a *Seznamu základních opatření při vzniku vybraných mimořádných událostí* schváleného žalobcem jakožto ředitelem věznice (dále jen „Seznam základních opatření“), a dospěl k závěru, že žalobci nebyly stanoveny v souvislosti se vznikem mimořádných událostí a krizových situací ve věznici takové povinnosti, které by pro něj znamenaly trvalou a nepřetržitou služební pohotovost. Byl totiž v době své nepřítomnosti plně zastupitelný, a to i při řešení mimořádných událostí a krizových situací. V době nepřítomnosti ředitele věznice jeho povinnosti přebírají zástupci, případně Vrchní inspektor strážní služby (dále též „VISS“). Ti v případě mimořádné události (respektive krizové situace), nepodaří-li se jim kontaktovat ředitele věznice, přebírají i jeho povinnosti vyplývající z krizové dokumentace. Zmíněný Seznam základních opatření řediteli věznice dokonce ani neukládá povinnost řídit zasedání krizového štábu. Interní předpisy tak pracují s tím, že ředitel věznice nemá služební pohotovost a může být i z osobních důvodů nepřítomen. Žalobci, jako řediteli věznice, tedy nebyly uloženy povinnosti, které by omezovaly jeho osobní život do té míry, že by odpovídaly služební pohotovosti. Pohotovost mu nebyla nařízena ani rozkazem nadřízeného příslušníka, ani služebním předpisem.

[4] Krajský soud nevyloučil, že ředitel věznice může být kontaktován v případě mimořádné události i v době mimo službu. To však neznamená, že by mu byla nařízena neustálá služební pohotovost, neboť je zajištěna jeho zastupitelnost. Pokud by totiž musel být neustále připraven k výkonu služebních povinností, jeho zástup by postrádal smysl. Ze žádného předpisu nevyplývalo, že by žalobci byla uložena povinnost být mimo pracovní dobu vždy dostupný (na telefonu) a omezovat svůj osobní život tak, aby byl kdykoliv připraven k výkonu služby přesčas. Nebyla stanovena žádná omezení způsobu trávení volného času, která jsou se služební pohotovostí neodmyslitelně spjatá. Pokud ředitel

pokračování

věznice není v době vzniku mimořádné události dosažitelný, jsou nastaveny mechanismy k řešení situace i bez jeho přítomnosti. Krajský soud nedovodil povinnosti odpovídající služební pohotovosti ani ze zařazení žalobce do Plánu vyrozumění a s tím souvisejícím vedením *Knihy operativního dosahu*. Soud zhodnotil, že tato kniha slouží k získání aktuálního přehledu o zaměstnancích, kteří mají povinnost dostavit se na pracoviště v rámci realizace Plánu vyrozumění, ale jsou dočasně nepřítomni v místě pobytu uvedeného v dokumentaci k Plánu vyrozumění. Je tedy prostředkem nezbytné informovanosti vedení věznice o tom, kolik příslušníků je možno k službě přesčas povolát, dojde-li k mimořádné události nebo krizovému stavu. Příslušníci ani ředitel věznice nemají v souvislosti s Plánem vyrozumění uložena žádná omezení pro trávení svého volna a lze důvodně předpokládat, že ne všichni se budou moci k řešení nepředvídané mimořádné události v době svého volna dostavit do věznice. Z ničeho nevyplývá ani to, že by bylo příslušníkům uloženo, aby byli v době volna dostupní na telefonech či jinak dosažitelní. Službu přesčas jim nelze nařídít automaticky, ale až po zkontaktování a zjištění jejich faktických možností v daný okamžik. Pokud jsou takto zkontaktováni a vyrozuměni o realizaci Plánu vyrozumění, mají povinnost neprodleně se dostavit do věznice ke službě přesčas. Krajský soud uzavřel, že z vnitřních předpisů žalovaného nelze dovodit, že by všichni příslušníci zařazení v krizových štábech byli v nepřetržité služební pohotovosti; ta nebyla nařízena a ani nevyplývala z vnitřních předpisů. Ředitel věznice byl zastupitelný, a tedy žalobci nárok na odměnu za tvrzenou služební pohotovost nevznikl.

[5] K žalobcem navrženým důkazům krajský soud uvedl, že tyto vypovídají pouze o průběhu jeho služby přesčas, která však nebyla předmětem řízení, a že v rozhodném období docházelo ve Věznici Pardubice převážně k nezávažným mimořádným událostem; k aktivaci Plánu vyrozumění došlo ve Věznici Pardubice v rozhodném období celkem osmkrát. Část navržených důkazů soud neprovedl jednak pro nadbytečnost, jednak proto, že šlo pouze o názory a stanoviska různých subjektů k otázce služební pohotovosti, a o názory žalobce a jeho snahu o změnu vnitřních předpisů Vězeňské služby České republiky. Soud rovněž poznamenal, že v řízení před správními orgány byl skutkový stav pro vydání rozhodnutí zjištěn dostatečně.

[6] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel nejprve popsal povinnosti, které mu dle jeho interpretace vyplývaly z NGR č. 55/2017 a č. 43/2018. Pokud kdykoli nastala závažná mimořádná událost, byl stěžovatel (jako ředitel věznice) telefonicky informován VISS o jejím vzniku a o neodkladných úkonech a činnostech, které byly zajištěny. Tyto informace stěžovatel přijal, vyhodnotil a případně nařídil doplnění dalších nezbytných úkonů, činností či opatření k dalšímu postupu. Rovněž musel zvažovat, zda svolá krizový štáb. Měl také povinnost bezodkladně informovat GŘ. Byl tedy povinen být stále na příjmu, aby byla zajištěna komunikace s věznicí, a to bez ohledu na výkon služby nebo dobu volna.

[8] Dále stěžovatel uvedl, že dle NGR č. 35/2012 měl povinnosti související s vyhlášením krizového stavu, tj. povinnost vyhodnotit, zda je nutné aktivovat krizový štáb (tuto povinnost musel splnit výlučně ředitel věznice, nejednalo-li se o dobu jeho dovolené nebo pracovní neschopnosti). Stejně tak jedině stěžovatel mohl rozhodnout o tom, kteří členové krizového štábu se mají zasedání zúčastnit. Pokud řešení mimořádné události vyžadovalo vyhlášení Plánu vyrozumění, byl stěžovatel zařazen mezi zaměstnance, na které se tento plán vztahoval. Povinností zaměstnance zařazeného do Plánu vyrozumění bylo dostavit se neprodleně do věznice, jakmile byl vyrozuměn o jeho realizaci, nejpozději do 150 minut od vyrozumění dle časové normy stanovené NGR č. 35/2012. Stěžovatel byl tedy povinen kdykoli přijmout hlášení o nastalé situaci a vyhodnotit, zda je namístě svolání krizového štábu. Pokud to bylo namístě, musel jej svolat a sám se na něj dostavit. Současně byl zařazen do Plánu vyrozumění, pročez byl povinen dostavit se bezodkladně do věznice v případě jeho aktivace. S tímto zařazením souvisela jeho povinnost hlásit do Knihy operativního dosahu, kde se bude zdržovat v době svého služebního volna, pokud opouští místo trvalého bydliště. Rovněž ze zpráv o výsledku tematické kontroly vyplývá, že stěžovatel byl skutečně povinen se dostavit do věznice ve stanoveném časovém limitu.

[9] Dle stěžovatele krajský soud uznal, že je dána povinnost zaměstnanců (příslušníků) zařazených do Plánu vyrozumění dostavit se neprodleně do věznice, přesto se však soud mylně domnívá, že se o žádné omezení v době služebního volna nejedná. K závěru krajského soudu, dle kterého zastupitelnost ředitele věznice v rozhodné době vyplývala mj. z nařízení ředitele Věznice Pardubice č. 48/2012 stěžovatel uvedl, že tímto předpisem ukládal povinnosti svým podřízeným, nikoli sám sobě. Tento předpis nemohl změnit povinnosti, které byly uloženy řediteli věznice předpisy žalovaného. Jednalo se o zpřesnění povinností pro podřízené, které bylo nezbytné, aby mohl ředitel věznice řádně plnit povinnosti, které pro něj vyplývaly z vnitřních předpisů. Službukonající VISS skutečně plní úkoly v místě věznice (jak uvedl krajský soud), avšak jedná se o úkoly spočívající v povinnosti informovat své nadřízené, aby tito mohli přijmout potřebná opatření. VISS je výkonnou složkou, je připraven na místě plnit pokyny, avšak nikoli o těchto pokynech rozhodovat a sám si je udělovat. Krajský soud dále zcela ignoroval vnitřní předpisy žalovaného (zejména NGR č. 26/2019), ze kterých se podává, že ředitel věznice je členem krizového štábu věznice, který jeho činnost řídí a rozhoduje o přijetí vhodných opatření. Totéž vyplývá z dalších důkazů. Závěr krajského soudu, že ředitel věznice není členem krizového štábu, je tedy mylný.

[10] Stěžovatel vyloučil, že by byl při své nepřítomnosti jakožto ředitel věznice plně zastoupen 1. zástupcem ředitele věznice (dále též „ZŘV“) nebo VISS. Především je vyloučeno, aby byl ředitel věznice zastoupen v případě aktivace Plánu vyrozumění, kdy je jasně daná povinnost všech příslušníků dostavit se do věznice, přičemž účast bylo možno omluvit pouze ze zákonných důvodů, nikoli z důvodu zastoupení. Povinnosti spojené s případnou mimořádnou událostí jsou vnitřními předpisy výslovně stanoveny pro ředitele věznice. ZŘV nastupoval pouze pokud byl ředitel v pracovní neschopnosti nebo na dovolené. Byl to vždy stěžovatel jakožto ředitel, kdo rozhodoval. Závěr, dle kterého by měl být ředitel věznice zastupitelný VISS, je absurdní i z toho důvodu, že ředitel věznice je zařazen do 10. tarifní třídy, zatímco VISS do 6. třídy. Již z nařízení

pokračování

vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech, vyplývá, že toto zastoupení je zcela vyloučeno. Stěžovatel tedy odmítl, že by byl při řešení mimořádných událostí, při aktivaci Plánu vyrozumění či při úkonech souvisejících s krizovým štábem věznice zastupován VISS. Povinnosti z vnitřních předpisů vyplývají přímo řediteli věznice.

[11] Mylný je rovněž závěr krajského soudu, dle kterého ředitel věznice nemá v souvislosti s Plánem vyrozumění uložena žádná omezení pro trávení svého volna. Základní povinností každého příslušníka zařazeného do Plánu vyrozumění je dostavit se neprodleně do věznice, jakmile je vyrozuměn o jeho realizaci, pokud mu v tom nebrání zákonné důvody. Příslušníkům z předmětného nařízení nadto vyplývají další povinnosti stran výzbroje, povinnosti hlásit změnu v kontaktních údajích apod. Omezení jsou tedy zřejmá – příslušníci (včetně ředitele) jsou povinni být k dispozici na telefonu, aby mohli být zastíženi, a jsou poté povinni se neprodleně dostavit do věznice. Pokud by nebylo povinností příslušníků přijímat služební hovory a plnit dané povinnosti, postrádala by smysl povinnost ředitele věznice provádět prověrku akceschopnosti věznice. Ředitel by tak byl při svém hodnocení odkázán na to, zda se zaměstnanci dobrovolně rozhodnou přijmout služební hovor a dostavit se do věznice ve svém služebním volnu, ačkoli by se nejednalo o jejich povinnost. Tuto argumentaci byl stěžovatel připraven uvést již před krajským soudem, který jej však nijak neseznámil se svým právním názorem.

[12] Stěžovatel dále podotkl, že rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 2. 2. 2022, sp. zn. 11 C 231/2020, byla sice zamítnuta obdobná žaloba zaměstnance věznice vyplývající z pracovního, nikoli služebního poměru; tento rozsudek byl nicméně v mezidobí zrušen usnesením Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 31. 8. 2022, č. j. 18 Co 113/2022 - 319.

[13] Konečně stěžovatel uvedl, že od počátku správního řízení navrhoval provedení celé řady důkazů, kterými hodlal prokázat jednak faktický rozsah omezení ředitele věznice v době služebního volna, jednak skutečnost, že žalovanému mělo být minimálně od roku 2018 známo, že předmětná nařízení ukládají příslušníkům nezákonné povinnosti. Veškeré tyto návrhy však byly pro nadbytečnost zamítnuty. Krajský soud následně část těchto důkazů provedl a mylně konstatoval, že mimořádné události nepředstavují nijak podstatné omezení stěžovatele v době jeho volna. K tomu stěžovatel namítl, že (i) předmětné důkazy měly být provedeny již ve správním řízení, a jelikož provedeny nebyly, nebyl ve správním řízení zjištěn skutkový stav věci potřebný pro rozhodnutí, a tedy je nezákonný i napadený rozsudek, který takový stav aproboval, (ii) krajský soud dovodil z provedených důkazů nesprávné závěry (že ředitel věznice není členem krizového štábu, že je zastoupen VISS, apod.) a že (iii) skutkový stav věci nebyl dostatečně zjištěn ani v řízení před soudem, neboť ten neprovedl část navržených důkazů. Konečně, (iv) krajský soud porušil též právo stěžovatele na spravedlivý proces, neboť se vůbec nezabýval jeho odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1854/20, dle něhož do pracovní doby spadají všechny doby pracovní pohotovosti, včetně těch držených v režimu pracovní pohotovosti na zavolání.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že NGR č. 55/2017, č. 43/2018, č. 35/2012 a č. 26/2019, jsou základními krizovými předpisy bezpečnostního sboru pro řešení mimořádných událostí. Těmito předpisy není jednotlivým příslušníkům ukládána služební pohotovost. Zvláště v případě stěžovatele by nařízení služební pohotovosti bylo možné pouze cestou individuálního rozkazu. Stěžovatel přitom ani netvrdil, že by mu někdy byla pohotovost nařízena rozkazem. Nevykonával tedy služební pohotovost, neboť k tomu nebyly splněny formální podmínky. Stěžovatel sice měl povinnost bezodkladně podat informaci generálnímu řediteli, ale až po *bezprostředním zjištění* události – tedy až v době, kdy se o takové události dozvěděl, což mohlo vzhledem k pracovní době ředitele věznice nastat až další pracovní den. Naopak okamžitou hláskou povinnost má službu konající VISS, který v případě vzniku mimořádných událostí plní rovněž další úkoly podle tzv. „*zpracované dokumentace*“, za kterou lze považovat Seznam základních opatření. Zde se doslova uvádí, že „[g]arantem a prvním zodpovědným článkem za řešení mimořádných událostí je vždy službu konající VISS (...)“, nebo že „[v]šechny úkoly do aktivace Krizového štábu věznice (KŠV) plní službukonající VISS.“ Ředitel věznice je tedy v době své nepřítomnosti zcela zastupitelný. Vnitřní předpisy nelze vykládat účelově ve smyslu, že ředitel věznice je jediným oprávněným k informování vedení Vězeňské služby o mimořádných událostech. Není tedy pravdou, že by byl stěžovatel povinen být stále „*na příjmu*“, ani že by byl povinen vyhodnocovat, zda bude svolán krizový štáb. Ten mohl svolávat rovněž ZŘV či jiný pověřený zaměstnanec. Názor stěžovatele, že byl zastupitelný pouze v době nemoci, je absurdní. Pojem „*ředitel věznice*“ užitý ve vnitřních předpisech je třeba vykládat ve smyslu „*osoba, jež v danou chvíli vykonává pravomoci ředitele*“.

[15] Pokud jde o Seznam základních opatření, jde o prováděcí předpis k NGR č. 35/2012, nikoli o předpis stěžovatele. Ani NGR č. 35/2012 neukládá zaměstnancům povinnost dostavit se v intervalu „*P + 150 minut*“ do zaměstnání. Ostatně, pokud by to jejich povinností bylo, za pozdní příchod by následovala pracovněprávní sankce. I přes pozdní příchody však nikdo sankcionován nebyl. Není pravdivé ani tvrzení stěžovatele, že musel do Knihy operativního dosahu hlásit, kde se bude v době osobního volna zdržovat. Zde se pouze zaznamenával údaj o tom, že daná osoba nebude po vymezený čas vůbec kontaktní a v případě vzniku mimořádné události není důvod se s ní snažit spojit. Žalovaný zdůraznil, že VISS je v době nepřítomnosti ředitele věznice a jeho zástupců nejvyšší manažer ve věznici, který má pravomoc během řešení mimořádných událostí samostatně rozhodovat a udílet rozkazy. Ředitele samozřejmě nezastupuje zcela, ale pouze v neodkladných případech. Proto je srovnání jejich platového zařazení zcestné.

[16] Pokud jde o NGR č. 26/2019, toto je ze dne 30. 9. 2019, a tedy se nekryje s posuzovaným obdobím. Dle NGR č. 35/2012 pak platí, že ředitel věznice je sice uveden jako člen krizového štábu, ale podle prováděcího předpisu, který stěžovatel na základě tohoto NGR vydal, se stěžovatel jako člen krizového štábu neoznačil. Nadto platí, že pokud je někdo členem krizového štábu, ale současně mu není uloženo žádné konkrétní omezení osobního života, ani povinnost setrvávat ve stavu připravenosti k výkonu práce, o služební pohotovost se nejedná. Krizový štáb funguje, i když se některý z jeho členů nedostaví. Obecný § 24 NGR č. 35/2012 má být proveden další vnitřní normou; stěžovatel tak učinil, přičemž stanovil, že krizový štáb svolává *ředitel věznice, ZŘV či jiný pověřený zaměstnanec*.

pokračování

Žalovaný zdůraznil, že systém, jaký si stěžovatel v jím řízené věznici nastavil, nevypovídá nic o tom, zda mu byla či nebyla nařízena služební pohotovost. Stěžovatel se nemůže domáhat proplacení údajných pohotovostí, pokud mu objektivním právem ani rozkazem pohotovost nařízena nebyla a byl „na příjmu“ ze své vlastní vůle.

[17] Žalovaný dále zdůraznil, že mezi mimořádné události patří mimo jiné i ztráta úředního razítka, přičemž je stěží uvěřitelné, aby byla kvůli takové události řediteli věznice nařízena služební pohotovost. V rozhodné době nebyla prokázána přítomnost žádného materiálního ani formálního znaku pohotovosti. Dle žalovaného jsou rovněž stěžovatelem zmiňované prověrky akceschopnosti věznice dokladem toho, že příslušníci pohotovost nevykonávali. Právě proto bylo nutno testovat, zda ze zaměstnanců zařazených do krizových postupů k řešení mimořádné události je schopno se dostavit alespoň 70 %. Pokud by tito zaměstnanci vykonávali pohotovost, při její aktivaci by se jich vždy dostavilo 100 % a nedostavivší by byli sankcionováni, což se však nedělo. Ředitel věznice přitom může za účelem plnění normy akceschopnosti věznice využít dostatečných nástrojů; mimo jiné může nařizovat skutečné služební pohotovosti.

[18] Co se týče stěžovatelem zmiňovaného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky Pardubice, tímto nebylo rozhodnuto v meritu věci. Pokud jde o neprovedení některých důkazů, ty byly pro věc nadbytečné. Ve správním řízení bylo oproti řízení soudnímu provedeno méně důkazů proto, že stěžovatel jakožto ředitel věznice musel být se situací ve věznici obeznámen lépe než soud, proto nebylo třeba tyto další důkazy k dokreslení situace provádět.

[19] Stěžovatel v rozsáhlé replice sporoval vesměs každý závěr žalovaného. Opět vyložil svůj názor na výklad jednotlivých NGR a chodu věznice obecně. Zdůraznil, že řada tvrzení žalovaného ve skutečnosti podporuje skutkovou verzi stěžovatele.

[20] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[21] Kasační stížnost je důvodná.

[22] Mezi účastníky je primárně sporné, zda byly stěžovateli na základě NGR materiálně nařízeny povinnosti odpovídající služební pohotovosti ve smyslu § 62 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“). Dle stěžovatele tomu tak bylo proto, že mu byly jakožto řediteli věznice interními předpisy žalovaného stanoveny povinnosti, kvůli kterým musel být fakticky neustále na příjmu, a též proto, že byl obecně jakožto příslušník Vězeňské služby zařazen do Plánu vyzkoušení, v souvislosti s čímž měl konstantní povinnost se oproti případnému vyzkoušení dostavit neprodleně, nejpozději do 150 minut, do věznice.

[23] Pokud jde o otázku povinností stěžovatele jakožto ředitele věznice, již krajský soud trefně shrnul zejména v odst. 70 a násl. odůvodnění napadeného rozsudku, že pro posouzení

této otázky je podstatné zejména znění NGR č. 23/2014, upravující systém střežení, organizaci a prostředky vězeňské a justiční stráže, úkoly příslušníků vězeňské služby a další činnosti, a také NGR č. 35/2012. V části NGR č. 23/2014, nazvané „*Povinnosti příslušníků v řídicích funkcích a dalších funkcích oddělení vězeňské stráže*“, jsou mimo jiné upraveny povinnosti VISS. Konkrétně § 60 odst. 2 určuje, že *nestanoví-li ředitel věznice jinak, zajišťuje vrchní inspektor strážní služby v jeho nepřítomnosti a v nepřítomnosti jeho zástupců též plnění dalších úkolů, i když s výkonem strážní a eskortní služby nesouvisejí. V těchto případech je nadřazen všem zaměstnancům věznice, kterým plnění úkolů náleží nebo kteří budou k plnění takových úkolů vrchním inspektorem strážní služby určeni.* Navazující § 61 téhož nařízení dále v písm. n) stanoví, že *VISS plní při vyhlášení krizových stavů nebo při vzniku mimořádných událostí úkoly podle zpracované dokumentace.*

[24] Z § 23 NGR č. 35/2012, které upravuje základní činnosti vězeňské služby po vyhlášení krizových stavů, při řešení krizových situací a mimořádných událostí a činnost krizového štábu vězeňské služby, se podává, že *krizový štáb věznice je pracovním orgánem ředitele věznice k řešení mimořádných událostí, krizových situací a vyhlášení krizových stavů.* Z § 24 odst. 1 téhož nařízení se podává, *krizový štáb věznice zahrnuje mimo jiné a) ředitele věznice, pokud není povolán do krizového štábu ředitelství, b) předsedu krizového štábu věznice, kterým je zpravidla I. zástupce nebo služební zástupce ředitele věznice, pokud se ředitel věznice nerozhodne řídit krizový štáb sám.* Z odst. 2 téhož ustanovení se podává, že *aktivace krizového štábu věznice se provádí na základě rozhodnutí generálního ředitele, krizového štábu ředitelství nebo ředitele věznice.*

[25] Z § 25 písm. a) a c) téhož nařízení plyne, že *předseda krizového štábu věznice mj. svolává zasedání krizového štábu věznice a řídí jeho činnost, pokud ředitel věznice nerozhodl jinak a dle pokynu ředitele věznice upřesňuje, kteří členové krizového štábu věznice se musí zasedání účastnit.*

[26] Podle § 29 odst. 1 téhož nařízení *zasedání krizového štábu věznice řídí ředitel věznice, v době jeho nepřítomnosti předseda krizového štábu věznice, v době jeho nepřítomnosti zástupce vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže pro služební přípravu.* Ustanovení § 31 stejného nařízení stanoví, že *ředitelé věznic zpracují vnitřní prováděcí předpis.*

[27] Pro Věznici Pardubice byl dále vytvořen dokument obsahující základní opatření a postupy při vzniku mimořádných událostí – Seznam základních opatření, který byl dne 30. 3. 2017 schválen stěžovatelem jakožto ředitelem věznice. Z něj se mj. podává, že *garantem a prvním zodpovědným článkem za řešení mimořádných událostí je vždy službu konající VISS, který je plně zodpovědný za svá rozhodnutí a rozkazy, přijatá v případě nebezpečí z prodlení, že službu konající VISS (vrchní inspektor strážní služby) dle NGR č. 1/2013 v platném znění předá informaci cestou VDI GŘ VS ČR (vrchní dozorcí inspektor generálního ředitelství vězeňské služby České republiky) funkcionářům generálního ředitelství (hlásná služba), a že všechny úkoly do aktivace Krizového štábu věznice (KŠV) plní službukonající VISS.*

[28] Konečně, z § 7 odst. 7 NGR č. 43/2018, kterým se stanovují mj. druhy mimořádných událostí a způsob jejich hlášení, se podává, že *v případě závažné mimořádné*

pokračování

události dle § 5 hlásí ředitelé organizačních jednotek nebo zotavoven bezprostředně po jejím zjištění telefonicky informace o vzniku události generálnímu řediteli. Z § 10 písm. b) téhož NGŘ plyne, že za správnost a úplnost zpracování a za včasné nahlášení hlášené služby odpovídají ve své působnosti ředitelé organizačních jednotek a zotavoven.

[29] Nejvyšší správní soud na základě výše citované úpravy dospěl ve shodě s krajským soudem k závěru, že stěžovateli v souvislosti s výkonem funkce ředitele věznice nebyly na základě NGŘ stanoveny takové povinnosti, které by materiálně odpovídaly (konstantně) nařízené služební pohotovosti ve smyslu § 62 zákona o služebním poměru. Z citovaných interních předpisů (zejména z NGŘ č. 23/2014 a ze Seznamu základních opatření) plyne, že ředitel věznice byl oprávněn zmocnit VISS k plnění úkolů v souvislosti s vyhlášenými krizovými stavy nebo při vzniku mimořádných událostí, přičemž v posuzované věci tak i učinil (VISS při řešení mimořádných událostí mohl plnit *všechny úkoly do aktivace krizového štábu věznice*). Skutečnost, že stěžovatel dle svého tvrzení v praxi řídil a vykonával tyto povinnosti sám, nic nemění na tom, že jeho zastupitelnost byla na základě NGŘ možná. Nejvyšší správní soud pro stručnost v tomto ohledu odkazuje zejména na odst. 78 až 80 odůvodnění napadeného rozsudku, se kterými se ztotožňuje.

[30] Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s názorem, že ředitel věznice měl nezastupitelnou povinnost vyhodnotit, zda je nutné aktivovat krizový štáb věznice (což by mělo odůvodňovat jeho nepřetržitou služební pohotovost mimo samotný výkon služby). Z § 24 odst. 2 NGŘ č. 35/2012 se podává, že pravomoc aktivovat krizový štáb měli přinejmenším také generální ředitel a krizový štáb ředitelství, přičemž dle kasačního soudu nebylo vyloučeno, aby ředitel věznice k aktivaci krizového štábu zmocnil na základě § 60 a § 61 NGŘ č. 23/2014 rovněž VISS. Z § 25 NGŘ č. 35/2012 se dále podává, že o tom, kteří členové krizového štábu věznice se musí zasedání zúčastnit, rozhoduje předseda krizového štábu věznice toliko *na pokyn ředitele*, přičemž dle názoru Nejvyššího správního soudu nic nebránilo tomu, aby ředitel tento *pokyn* stanovil předem, například na základě interního normativního aktu. Stěžovateli lze přitakat pouze v tom, že dle § 24 odst. 1 písm. a) NGŘ č. 35/2012 obecně platí, že ředitel věznice je členem krizového štábu věznice. Již z dovětky tohoto ustanovení (*pokud není povolán do krizového štábu ředitelství*) se však podává, že jeho účast na krizovém štábu není nezbytná (ostatně NGŘ č. 35/2012 ani nepočítá s tím, že by ředitel věznice krizovému štábu předsedal). Pokud jde o § 7 odst. 7 NGŘ č. 43/2018, dle kterého měl ředitel věznice bezprostředně po zjištění závažné mimořádné závažné události hlásit generálnímu řediteli informace o jejím vzniku, Nejvyšší správní soud přitakává výkladu žalovaného, dle kterého ředitel věznice mohl tuto událost ohlásit až bezodkladně po začátku řádné pracovní doby. To i vzhledem k § 7 odst. 1 a 3 NGŘ č. 43/2018, dle kterých měla věznice (tj. nikoli přímo její ředitel) povinnost hlásit mimořádné události neprodleně po jejich zjištění tzv. stálé službě [vrchní dozorcí inspektor Generálního ředitelství VS - § 3 písm. c) NGŘ č. 43/2018], která poté měla povinnost ihned informovat příslušné služební funkcionáře a zaměstnance. Hlášení závažných mimořádných událostí tedy bylo předmětným nařízením zajištěno „nadvakrát“, proto výklad stěžovatele, dle kterého musel výhradně ředitel i v době odpočinku tyto události za všech okolností neprodleně osobně hlásit, neobstojí.

[31] Nejvyšší správní soud nevidí překážku v možnosti zastoupení ředitele věznice při řešení mimořádných událostí či krizových stavů ani v rozdílném zařazení ředitele věznice a VISS do 10. a 6. tarifní třídy. Podstatné je, že NGR č. 23/2014 stěžovateli umožňovalo zmocnit VISS k jeho zastoupení při vyhlášení krizových stavů nebo při vzniku mimořádných událostí. Konečně, stěžovatel rovněž namítal, že krajský soud ignoroval NGR č. 26/2019. Tímto nařízením však stěžovatel v žalobě nijak neargumentoval a toto nařízení ani není součástí předloženého spisového materiálu. Již proto krajskému soudu logicky nelze vytýkat, že se jím nezabýval.

[32] Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda stěžovateli jakožto příslušníkovi vznikly povinnosti materiálně odpovídající nařízené služební pohotovosti v souvislosti s tím, že byl na základě NGR č. 35/2012 zařazen do Plánu vyrozumění.

[33] Podle § 62 odst. 1 zákona o služebním poměru *příslušníkovi lze nařídit služební pohotovost v důležitém zájmu služby, jestliže je dán předpoklad výkonu služby přesčas.* Dle odst. 2 téhož ustanovení *služební pohotovost vykonává příslušník mimo dobu služby na služebně určené služebním funkcionářem nebo mimo ni v místě trvalého pobytu (ubytování) nebo na jiném místě určeném služebním funkcionářem na žádost příslušníka.*

[34] Z § 5 odst. 1 NGR č. 35/2012 plyne, že *základním prostředkem připravenosti věznice k řešení mimořádných událostí, krizových situací a vyhlášených krizových stavů je plán vyrozumění.*

[35] Podle § 5 odst. 2 téhož nařízení se plán vyrozumění se realizuje mj. v případech, *kdy je nutno zabezpečit přítomnost zaměstnanců věznice na pracovišti v souvislosti s řešením některých mimořádných událostí, krizových situací nebo s plněním neočekávaných úkolů.* Samotná realizace probíhá ve více variantách; v základní variantě jsou do plánu zařazení *všichni příslušníci, příslušnice a určené zaměstnanci generálního ředitelství nebo věznice.* [§ 5 odst. 3 písm. a) nařízení].

[36] Z § 5 odst. 11 téhož nařízení se podává, že *k získání přehledu o zaměstnancích, kteří mají povinnost se dostavit na pracoviště v rámci realizace plánu vyrozumění, ale vzhledem k jejich dočasné nepřítomnosti v místě pobytu uvedeného v dokumentaci k plánu vyrozumění (např. osobní volno, volno mezi službami, dny pracovního volna nebo pracovního klidu) je vedena ve věznici u inspektora „Kniha operativního dosahu“, ve které jsou uvedeny potřebné údaje k vyrozumění, tzn. jméno a příjmení zaměstnance, místo, kde se bude v uvedeném časovém úseku zdržovat a telefonní kontakt jeho vyrozumění. Ředitel věznice stanoví pro vedení Knihy operativního dosahu svým prováděcím předpisem vydaným dle § 31 pravidla a formu evidence zaměstnanců dočasně nepřítomných v místě pobytu. O případném vyrozumívání osob uvedených v Knize operativního dosahu rozhodne ředitel věznice. Toto nařízení bylo provedeno § 5 odst. 13 nařízení ředitele Věznice Pardubice č. 48/2012, dle kterého do Knihy operativního dosahu jsou povinni provést čitelný zápis s uvedením všech požadovaných údajů (příloha č. 1) všichni zaměstnanci zařazení do základní varianty plánu vyrozumění, kteří opustí místo trvalého nebo přechodného (ubytovna) bydliště na dobu delší jak 24 hodin. V případě, že nebude možné provést včasný zápis (např. z důvodu neplánovaného zdržení se mimo místo trvalého*

pokračování

nebo přechodného bydliště), je povinností všech těchto zaměstnanců telefonicky kontaktovat operační středisko věznice [...] se žádostí o provedení dodatečného zápisu do Knihy operativního dosahu. O případném vyrozumívání zaměstnanců uvedených v této knize rozhoduje ředitel věznice.

[37] Z § 5 odst. 15 NGR 35/2012 dále vyplývá, že základní povinností zaměstnance zařazeného do plánu vyrozumění je dostavit se neprodleně do věznice, jakmile byl vyrozuměn o jeho realizaci. Časová norma uvedená v § 10 odst. 1 písm. b) se stanovuje pouze z důvodu zohlednění rozdílného času vyrozumění a dosažitelnosti věznice jednotlivými zaměstnanci.

[38] Podle § 5 odst. 10 písm. e) téhož nařízení povinnost zaměstnanců zařazených do Plánu vyrozumění dostavit se v době jeho realizace do věznice neplatí pouze v případech: 1) dovolené, 2) pracovní neschopnosti, 3) odvelení, 4) služební cesty, 5) pracovního volna či služebního volna ve smyslu § 68 až § 76 zákona o služebním poměru, 6) zproštění výkonu služby, 7) zápisu v knize operativního dosahu, 8) vzdálenosti nebo dopravní obslužnosti místa jejich trvalého či jiného místa pobytu od věznice (tzn. že by nebyli schopni dostavit se do věznice ve stanovené maximální časové normě, tzv. kategorie „mimo svoz“), 9) těhotenství a péče o dítě do 15let věku dítěte osamělým rodičem.

[39] Konečně, z § 10 odst. 1 téhož nařízení se podává, že *k včasnému řešení mimořádných událostí, krizových situací a vyhlášených krizových stavů jsou stanoveny časové normy*; jednou z nich je čas „P“ + 150 minut – *maximální časová norma pro příchod příslušných zaměstnanců do věznice v rámci realizace základní varianty plánu vyrozumění* [písm. b) citovaného ustanovení].

[40] Nejvyšší správní soud se již v rozsudku ze dne 26. 9. 2013, č. j. 4 Ads 55/2013 - 59, č. 2952/2014 Sb. NSS, zabýval obdobnou situací. V této věci se žalobce – voják z povolání domáhal proplacení služebních pohotovostí podle § 30 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, neboť mu byla rozkazy ukládána „pohotovost“ či „dosažitelnost“ s povinností dostavit se do zaměstnání do 360 minut od vyrozumění mobilním telefonem, za což mu nebyla vyplacena odměna. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že od vojáků z povolání nelze požadovat výkon služebních povinností mimo jejich zákonem předvídané formy. Zákon o vojácích z povolání neobsahoval úpravu „dosažitelnosti“, které by se voják musel podrobit bez nároku na zvláštní odměnu (jakkoli zákonodárci nic nebránilo takovou formu v zákoně stanovit). Vojákům proto nelze nařizovat neplacenou dosažitelnost; služební orgány musí pro plnění úkolů armády volit některý z prostředků předvídaných pro tento účel zákonem. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že takto nařizovaná „dosažitelnost“ či „pohotovost“ představovala materiálně *služební pohotovost* dotčených vojáků ve smyslu § 30 zákona o vojácích, neboť byla reálně způsobilá omezovat vojáky ve trávení jejich volného času. I stanovení časového limitu dosažitelnosti oproti telefonickému vyrozumění slouží objektivně stejnému účelu jako pohotovost s určením konkrétního místa pobytu vojáka. Nejvyšší správní soud tedy uzavřel, že „*pokud služební orgán v rozkaze nařizujícím pohotovost neurčí přesné místo, na němž se má voják zdržovat, neznamená to, že se nejedná o služební pohotovost dle § 30 zákona o vojácích z povolání*“, a že „*o služební pohotovost se jedná i v případech, kdy služební orgán v rozkaze nařídí vojáku 'dosažitelnost', popřípadě jinými slovy*

vojáku pro období mimo dobu služby nařídí omezení, jehož účel je stejný jako v případě služební pohotovosti, tj. zajištění připravenosti vojáka nastoupit k plnění služebních úkolů v časovém limitu do 6 hodin, a to i když v rozkaze není uvedeno konkrétní místo, na němž se voják musí v době služební pohotovosti zdržovat. Za takto nařízenou pohotovost vojáku náleží odměna podle § 19 odst. 2 zákona o platu“ (blíže viz odst. [14] až [29] odůvodnění citovaného rozsudku).

[41] I přesto, že úprava služební pohotovosti zákona o vojácích a zákona o služebním poměru je v zásadě obdobná, nelze shora vyslovené závěry na danou věc bez dalšího aplikovat.

[42] Nyní posuzovaná věc se od shora citovaného případu odlišuje v prvé řadě tím, že stěžovateli nebyly povinnosti materiálně odpovídající služební pohotovosti nařizovány individuálním rozkazem, nýbrž byly obecně uloženy mj. všem příslušníkům vězeňské služby na základě interního normativního předpisu žalovaného. Z NGR č. 35/2012 vyplývá, že mj. všichni příslušníci [vyjma taxativně určených příslušníků dle jeho § 10 písm. e)] měli povinnost dostavit se do věznice neprodleně poté, co byli vyrozuměni o realizaci Plánu vyrozumění, maximálně pak ve stanovených časových normách dle § 10 NGR. Nejvyšší správní soud nepochybuje, že takto stanovená povinnost byla způsobilá omezovat stěžovatele v době, kdy nebyl ve výkonu služby, přičemž toto omezení materiálně odpovídalo omezením vyplývajícím z nařízené služební pohotovosti ve smyslu § 62 zákona o služebním poměru (k tomu blíže viz odst. [23] a [27] odůvodnění rozsudku č. j. 4 Ads 55/2013 - 59). Na tento závěr nemá vliv ani skutečnost, že předmětná povinnost nebyla stěžovateli formálně stanovena individuálním rozkazem. V tomto ohledu lze odkázat například na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2022, č. j. 1 As 299/2021-36, či ze dne 3. 3. 2022, č. j. 1 As 341/2021 - 55, ve kterých tento soud dospěl mj. k závěru, že služební pohotovost může být nařízena i hromadným rozkazem (respektive prostřednictvím organizačních rozkazů ve spojení s týdenními či denními rozkazy), a že podmínku (ne)existence bezvadných formálních rozkazů, jakožto jednoho z předpokladů pro nařízení služební pohotovosti, „nelze přeceňovat“.

[43] Z Knihy operativního dosahu, kterou krajský soud provedl jako důkaz, se podává, že osoby zařazené do Plánu vyrozumění si výše uvedených povinností byly evidentně vědomy, neboť v Knize jsou za rozhodné období stovky záznamů různých zaměstnanců včetně stěžovatele, který je zde zapsaný třikrát. Osoby zařazené do Plánu vyrozumění tedy stanovenou povinnost dostavit se oproti vyrozumění neprodleně do věznice zřejmě vnímaly jako povinnost reálnou, byť jim nebyla uložena na základě rozkazu, nýbrž toliko obecným nařízením žalovaného. Také proto shledává kasační soud argumentaci žalovaného, že NGR ve skutečnosti osobám zařazeným do Plánu vyrozumění žádnou povinnost nestanovilo, za nepřesvědčivou. Současně s ohledem na výčet situací, ve kterých bylo možné Plán vyrozumění aktivovat (mj. v souvislosti s plněním „*neočekávaných úkonů*“), a na skutečnost, že za rozhodné období byl Plán vyrozumění aktivován celkem osmkrát, ani nelze uvažovat, že by tato povinnost fakticky neexistovala.

pokračování

[44] Tvrzení žalovaného, že pozdní příchody povinných osob nebyly nijak sankcionovány, v řízení nebylo vůbec prokazováno, a nelze tedy k němu nyní přihlédnout. Mínil-li žalovaný vyvrátit argumentaci stěžovatele tím, že byť NGR č. 35/2012 výslovně stanovilo osobám zařazeným do Plánu vyrozumění předmětnou povinnost, přesto dotčené osoby reálně považovaly příslušnou část tohoto NGR pouze za jakýsi obecný doporučený postup, ze kterého jim s ohledem na obecnou formu nařízení žádné povinnosti nevyplyvaly, bylo na něm, aby vyhledal a provedl důkazy na podporu těchto svých tvrzení (například výsledky dotčených osob).

[45] Nejvyšší správní soud nepovažuje za přesvědčivé ani závěry žalovaného a krajského soudu, dle kterých stěžovatel (stejně jako další osoby zařazené do Plánu vyrozumění) neměl povinnost být mimo pracovní dobu dostupný na telefonu. Ačkoli z NGR č. 35/2012 taková povinnost skutečně výslovně nevyplyvá, žalovaný již ve svém rozhodnutí sám naznačil, že *vyrozumění* v praxi probíhalo zpravidla prostřednictvím telefonu (viz str. 12 rozhodnutí). NGR samotný pojem *vyrozumění* blíže nedefinuje, nicméně z usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 31. 8. 2022, č. j. 18 Co 113/2022 - 319 (vydaného ve věci téhož typu nároku uplatněného občanským zaměstnancem Věznice Pardubice) se podává, že dle zjištění tohoto soudu probíhalo vyrozumění standardně formou zaslání hromadné SMS zprávy (viz odst. 16 odůvodnění tohoto rozsudku).

[46] Dalším rozdílem nyní posuzované věci oproti případu řešeném rozsudkem č. j. 4 Ads 55/2013 - 59 je, že v nyní posuzované věci měli příslušníci možnost se povinnosti stanovené v § 5 odst. 15 NGR č. 35/2012, podmíněně zprostit zápisem do Knihy operativního dosahu, jestliže byli dočasně nepřítomni v místě (hlášeného) bydliště [§ 5 odst. 10 písm. e) bod 7 v souvislosti s § 5 odst. 11 *in fine* NGR č. 35/2012]. Ani tato možnost však dle kasačního soudu nemění ničeho na závěru, že dotčeným osobám z NGR č. 35/2012 formálně vyplývaly povinnosti fakticky odpovídající nařízené služební pohotovosti. Příslušníci se mohli povinnosti (nepodmíněně) zprostit pouze za specificky stanovených okolností [§ 5 odst. 10 písm. e) NGR 35/2012, vyjma (podmíněného) důvodu uvedeného pod bodem 7]; není tedy důvod se domnívat, že si fakticky mohli rozsah obecně stanovené povinnosti *dostavit se oproti vyrozumění neprodleně do věznice* sami volně modifikovat.

[47] Nejvyšší správní soud má za to, že i přes výše uvedené odlišnosti nyní projednávané věci od věci, ve které bylo rozhodováno rozsudkem č. j. 4 Ads 55/2013 - 59, lze závěry v citovaném rozsudku přiměřeně vztáhnout i na věc stěžovatele. Jak bylo vyloženo, zmiňované odlišnosti nezpochybňují premisy, na nichž stojí citovaný rozsudek, neboť (i) i přes absenci individuálního rozkazu lze povinnost zaměstnanců věznice dodržovat režim pracovní pohotovosti dovodit a (ii) pracovníci se této povinnosti nemohli jednostranně (zcela) zprostit (a takto tuto povinnost také v praxi vnímali). Na základě provedeného dokazování lze dovodit, že stěžovateli byly na základě NGR č. 35/2012 stanoveny povinnosti materiálně odpovídající služební pohotovosti ve smyslu § 62 zákona o služebním poměru, za kterou mu obecně náleží odměna podle § 126 zákona o služebním poměru, byť tato služební pohotovost nebyla nařízena formálně správným způsobem. Skutečnost, že v posuzované věci nebyly plně zachovány formální aspekty nařízení služební

pohotovosti, nelze klást k tíži stěžovatele. Závěry žalovaného a krajského soudu, dle kterých stěžovateli na základě NGR č. 35/2012 předmětná povinnost reálně stanovena nebyla, jeho aktivace byla podmíněna až úspěšným zkontaktováním a zjištěním momentálních faktických možností, a že příslušníci, kteří se do věznice na základě vyrozumění včas nedostavili, nebyli nijak sankcionováni, nemají oporu v předloženém spisovém materiálu, případně by vyžadovalo doplnění dokazování. Krajský soud měl pro tyto vady napadené rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) je proto naplněn.

[48] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek z hlediska zákona neobstojí, a proto jej zrušil dle § 110 odst. 1, věty první s. ř. s. (výrok I. tohoto rozsudku). Věc však krajskému soudu nevrátil k dalšímu řízení, jelikož současně rozhodl o zrušení rozhodnutí žalovaného dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. a dle § 78 odst. 4 s. ř. s., a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok II. tohoto rozsudku).

[49] Podle § 78 odst. 5 s. ř. s., ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. je žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v odůvodnění tohoto rozsudku. Žalovaný se tak bude v dalším řízení vycházet ze závěrů vyslovených v odůvodnění tohoto rozsudku vyslovených v odst. [42] a [47].

[50] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. platí, že zruší-li Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. též rozhodnutí žalovaného správního orgánu, rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Vzhledem k tomu, že tímto rozsudkem bylo zrušeno též napadené správní rozhodnutí, řízení před správními soudy je skončeno, přičemž z procesního hlediska byl jeho procesně úspěšným účastníkem stěžovatel. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů celého řízení.

[51] Náklady řízení jsou v dané věci představovány především stěžovatelem vynaloženými soudními poplatky ve výši 3 000 Kč za řízení o žalobě a 5 000 Kč za řízení o kasační stížnosti.

[52] V řízení před krajským soudem i před Nejvyšším správním soudem byl stěžovatel zastoupen advokátem JUDr. Ondřejem Vodákem, proto mu náleží také náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením. Pro určení výše odměny se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[53] Za řízení o žalobě náleží zástupci stěžovatele odměna za 4 úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, vypracování vyjádření žalobce ze dne 5. 10. 2022 a účast na jednání před soudem konaném dne 18. 10. 2022 [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu] ve výši 4 x 3 100 Kč, a dále paušální náhrada jeho hotových výdajů ve výši 4 x 300 Kč za 4 úkony právní služby (§ 13

pokračování

odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelem na jeho zastoupení v řízení před krajským soudem činí 13 600 Kč.

[54] Za řízení o kasační stížnosti náleží zástupci stěžovatele odměna za dva úkony právní služby, spočívající v podání kasační stížnosti a v podání repliky ve výši 2 x 3 100 Kč, a dále paušální náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč. Nejvyšší správní soud nepřiznal stěžovateli náhradu nákladů řízení za poradu s klientem po zamítnutí správní žaloby, neboť z logiky věci je tento úkon spojen se samotným sepsáním kasační stížnosti. Náklady vynaložené stěžovatelem na jeho zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem tak činí 6 800 Kč. Celkem tedy náklady na právní zastoupení před soudy činí 20 400 Kč. Jelikož zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se uvedená odměna o částku 4 284 Kč odpovídající této dani. Celková výše jeho odměny proto činí 24 684 Kč. Společně s náhradou zaplacených soudních poplatků tak náhrada nákladů stěžovatele činí celkem 32 684 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen zaplatit stěžovateli do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. prosince 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu